



Vilnius, 2020 m. kovo 17 d.

Europos Komisijos pirmininkei Ursulai von der Leyen

**Kvietimas skubiai imtis veiksmų, siekiant užtikrinti saugų ES piliečių ir gyventojų grįžimą į namus ir nepertraukiamą prekių ir paslaugų judėjimą**

Gerb. Pirmininke,

dėkoju jums už jūsų pastangas palaikyti vienybę ir solidarumą Europos Sąjungoje šiuo sudėtingu metu. Sveikinu vakar paskelbtas Europos Komisijos gaires dėl sienos valdymo priemonių, kuriomis siekiama apsaugoti mūsų piliečių sveikatą ir užtikrinti prieigą prie būtiniausių prekių ir paslaugų.

Tuo pat metu esu labai susirūpinęs, kad nepaisant dedamų pastangų, Europos piliečiai ir gyventojai, kurie šiuo metu nėra savo gimtojoje ar gyvenamojoje šalyje, susiduria su dideliais sunkumais sugrįžti namo. Sienų kontrolės Šengeno erdvėje atkūrimas kaip priemonė sumažinti COVID-19 plitimą buvo įvestas be išankstinio ir būtino koordinavimo tarp valstybių narių. Susidarė situacija, kai šalys vienašališkai taiko skirtingas sienų kontrolės valdymo procedūras ir priemones. Savo išleistose gairėse jūs paraginate valstybes nares palengvinti kitų ES piliečių ir gyventojų grįžtančių namo tranzitą, taikant proporcingas ir nediskriminuojančias priemones. Deja, nemažai ES piliečių ir gyventojų lieka įstrigę pasienyje, nes šalys atsisako leisti jiems įvažiuoti ir vykti per jų teritoriją. Atkreipiu jūsų dėmesį į tai, kad virš tūkstančio Lietuvos piliečių yra įstrigę prie Vokietijos ir Lenkijos sienos jau daugiau nei 48 valandas, nes jiems neleista kirsti Lenkijos teritorijos. Didelį susirūpinimą kelia tai, kad tiek daug piliečių neleidžiama vykti savo asmeniniais automobiliais tranzitu, suformuojant civilius konvojus, juos atitinkamai lydint ir patikrinus sveikatą.

Dar sudėtingesnė situacija dėl vienašališkai taikomų priemonių, trukdančių krovinių gabenimui ir paslaugų užtikrinimui mūsų vidaus rinkai, yra susiklosčiusi ties Lietuvos ir Lenkijos siena. Vilkikai jau dabar sudaro nuo 40 iki 60 kilometrų ilgio eilę, o priešakyje daug laukimo valandų. Tokie įstrigimai pasieniuose prieštarauja laisvam prekių ir paslaugų judėjimui ir sukels dar daugiau ekonominių sunkumų nacionaliniams ir regioniniams verslams.

Raginu jus imtis neatidėliotinių veiksmų, siekiant užtikrinti veiksmingą Europos Sąjungos lygiu koordinuotą ES piliečių ir reziduojančių asmenų tranzitą per ES valstybes nares, leidžiantį saugiai sugrįžti namo. Tarp galimų veiksmų yra šie: padidintas gerai kontroliuojamų pasienio kontrolės punktų skaičius, taip pat, padidintas juose dirbančių darbuotojų skaičius, ir, esant būtinybei, pasitelkiama Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros FRONTEX patirtis ir pajėgumai. Be to, raginu jus imtis platesnių koordinacinių veiksmų, užtikrinant sklandžią ir kiek galima trumpiau užlaikytą vilkikų patikrą pasienio punktuose.

Taip pat siūlau atidėti ES Mobilumo paketo įsigaliojimą ir iš naujo jį apvarstyti. Transporto sektorius yra tarp labiausiai COVID-19 sukeltos krizės paveiktų sektorių ir reikalauja išskirtinio dėmesio bei paramos.

Visi siūlomi veiksmai turi būti nedelsiant įgyvendinti, ypač todėl, kad susidariusios eilės pasienio punktuose didina COVID-19 plitimo ir užsikrėtimo riziką, taip pat, kelia bereikalingas žmonių kančias ir neigiamai veikia mūsų ekonomiką. Šiuo sunkiu išbandymų kupinu laikotarpiu, vietoj dvišalių menkai veiksmingų susitarimų, ES piliečiai ir verslas nusipelno Europos Sąjungos lygiu koordinuoto, efektyvumu ir solidarumu paremto atsako.

Iš anksto dėkoju už pateiktų problemų ir joms spręsti pasiūlytų būdų apsvartymą. Esu pasirėngęs bendradarbiauti, siekiant įveikti susidariusią krizę kartu.

Pagarbiai

Petras Auštrevičius  
Europos Parlamento narys